

Titel: Forsøg til en billig Erindring og Taknemmelighed inod Den Høiærværdige, Elskværdige og Mærkværdige Gunerum af Hans Høiærværdigheds ydmyge Tiener.

Citation: "Forsøg til en billig Erindring og Taknemmelighed inod Den Høiærværdige, Elskværdige og Mærkværdige Gunerum af Hans Høiærværdigheds ydmyge Tiener.", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 16*, L.N. Svare, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-1_016-shoot-workid1_016_031.pdf (tilgået 22. marts 2023)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 16

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Forsøg til en billig Erindring og Taknemmelighed imod

Den

**høiærværdige, elskværdige og mærkværdige
Gunerum af Hans Høiærværdigheds ydmyge
Tiener.**

Kiøbenhavn, trykt hos L. N. Svare,

2

3

Vi gjør saa mangt et uagtsom, ja oftest unyttig Blik ind van Verdens Scene.

De afvexlende og oftest tragiske Optriin, som vort graadige øie er Vidne til, borger af os vort Eftertanke, som den igien giver os med Renters Rente, naar vi ikke selv misunder os den Lykke, at være en agtsom tilskuer af de forunderlige Forandringer, som det behager Verdens Herre, at sammenkiede i sin viise og kierlige Huusholdning med os i dette vort korte og saa mange møisommelige Timer underkastede Liv.

Skulde vi da blive ved, at inddele vor Forvirring og Nysgierrighed imellem de raslerde og forføriske Skue-Spil, som vore Lidenskaber leverer os, uden at aabne vort Øie, for at betragte Guds Finger igiennem de for vore forvildede Sandser mørke og uforstaaelige Forandringer, det milde Forsyn af lutter naade og Viisdom tillader Mennesker ar være Vidne til?

4

Her aabner sig nu en nye Scene i vort kiere Danemark.

og skulde Uagtsomhed endnu denne Gang faae Frihed til, at kaste et Skiul for vort Øie? Nej! den ubillige glemsomhed, Moder til Utaknemmelighed, vilde da spille Mester, og vanære en heel nations Begreber, Indsigt og Skiønsomhed.

(Den vanskabte Smag, der var nær ved forevig at beskiamme vor hele Nation, er, Forsynet være lovet! røbet, og vor milde og store Regent, der en Tid lang ansaae os, som Børn, der snart kunde, (som og virkelig skeede) misbruge hans dybe og Indsigtsfulde Kierlighed til sit Folk ved den tilladte Skriver- og Trykker. Frihed, rædder os, midt i vor undseelige Tvivl og Frygt for Fremtiden, fra at blive en Gienstand for alle andre nationers billige Foragt og Væmmelse.)

Men tillader vi vel vor Fornuft, at foreskrive os denne Gang en enkelt Erkiendtlighed imod Forsynet? Og skulde vort Hierte ikke denne Gang kiende til mere, end enkelte Fornemmelser, og vort Aand skulde den ikke røbe en meer end almindelig Opmærksomhed, ved nøye at betragte Udsigten af Dannemarks nærværende Forfatning, for at faae Leilighed til at beundre den evige Viisdoms Regiere -naade over sine Verdner og Kloder, men i sær over denne liden Kam af Jord-Klo den, vor! kiere Danemark?

5

Jeg tør fordriste mig til, at understøtte del haab, at ingen med mig denne Gang frivillig vil iklæde sig den nedrige Utaknemmeligheds Lieberie imod det saa mange tusinde Taksigelser værdige Forsyn.

Og tænker, mine Brødre og Søstre! tænker efter det Høje og det Dybe-Nedrige af en Utaknemmelighed imod et evig og kierlig Væsen, der daglig vaager over os paa en kiendeligere og kierligere Maade, end over mange andre Folke Slags.

Og langt fra at jeg vilde fornærme mine Landsmænds Indsigt ved at formene dem, at blive Skyldige i en

Forvøvenhed af saa straffældig er Slags, denne nemlig at foragte og forskyde den Haand, der vil levr vs ind paa de sikkreste og rørligste Veye.

Jeg glæder mig altsaa i der fornuftige og søde haab, at finde i mine Medborgeres Hierte en nye og vidtløftig Angel af lutter forædlede Fornemmelser ved Tanken om Forsynets nye Aarvaagenhed over det endnu i Tide ræddede Danmark.

Samme høist-kierlige Forsyn lægger til mange tusinde andre kiendte og ukiendte Velsignelser over os endnu denne, denne store velsignelse, at unde os Frugterne af den Højærværdige, den store Guneri ædle Hiertes og dybe Forstands Hensigter med os.

Og skulde vel vor oprigtigste erkiendtlig-

6

hed vægre flg ved, at oprette iblant os, til Glæde for os selv og til Ære for vore Efterkommere, en nye Erindrings og Taknemmelig« heds Sid: Purkr, og ZERES Mindes-Mærker over vor heldigste, vor chkværdigste Gunerum?

-Nri; alle mine Medborgere laavelsvmen« hver retskaffen og ædelsindet akkademisk Bor» ger vil ikke see suurt ved Jgiennemlæsniugen af disse Blade; men jeg tør meget mere for« mode, ar vor Hsiærværdige Guneri billigste Roes vil vsxe under Pennen hos mange er« kiendtlige Lærde og Ulærde, der vil paa en heldigere Maade kunde udføre det, jeg her med faa faa og usuidkumne Ord stammer om.

aar Sygdommen staaer paa Pynten af sin Krisi, da kommer den erfarne Læge rer tilpas. Naar Tvivl og Frygt igiennemvan« ker alle Geleederne i en Arme, da jkionner man forst paa, at færre den rette Priis paa en retffaffen og øvet General-Store

Gunere! Jeg vred ikke, om jeg fornærmer Dem, ved Laaner af disse lo Lignelser, men mit Hierte og min Fornuft ror vente af deres Højærværdighed en mild Dom over den, der borger af andre det, han ikke selv har Evne til at pynte sig med.

Skulde jeg vel stage i Fare for at erhverve mig mine Overmænds hemmelige Misfornøjelse, om jeg torde sige, at, da vor kiereUni« versim loev til at rave og vakle, henrer Forsynet

7

net og den beste Regent Deres Højærværdighed fra der kolde Norden her hid til os, gid for altid at blive iblant os.

Bliver det altsaa lagt mig til Last, veed jeg, at min Forbrydelse kuns bestaaer i en Formodning; men jeg faaer nye Mod, naar jeg kaster mit glade Øie op til vor milde Monarkes Throne.

Vor naadige Monark tiender alt for vel Forsynets Villie og sine Rigers Børns Genie og Kræfter til, at Høistsamme skulde ønske at see Een af sine store Mænd for sig, uden i en høist-vigtig og betydelig Sag, da Høistsamme ellers allene har af Himlen den Magt og Myndighed med et Ord at grundfæste ligesaa vigtige Bygninger, som vor Universitet.

Den vigtige Forandring da, som det Freedtænkende Forsyn har udseet Deres Højærværdighed til at forrette, i Henseende til Universiteter, blive en velsignet og paa søde Følger frugtbar Gierning! og en Gierning af saa høit, saa ædelog saa nødvendig et Slags drage mange flere lyksalige Forandringer med sig for flere Stænber, end den Geistlige; men disse Forandringer blive anførte og ledsagede ved deres Højærværdigheds bekiendte og ægte Indsigt og Veltænkende.

Det er en Følge i Tingenes Kiede, at det een Leed, den eene Forandring skal afvexle den anden; og det hør det Viise og kierlige Forsyn til, at skiænke et Rige saadanne Midler,

8

saadanne Mænd, paa hvis Indsigt og Hiertelag en heel Nations hele Velgaaende tør hvile sig.

Lader os da ikke, mine Medmennesker, ved den skadelige Vantro eller den ubillige Mistvil rykke den evige Kierlighed af Hænderne dens Freds-Pagt og Tanker over os, men snarere og erkiendtligere foteene og formere vore Bønner og Forbønner for vor Viise Regent, vore store Mænd og vore Stater.

At røre den Almægtige til Medynk over os ved brændende Bønner bliver nok bedre og og rigtigere, end at tænke Oprør og Vilhed i Sind og Sæder.

Det beste Væsen velsigne den beste Regent og de beste Mænd i Rigerne.

[Martin Brun], *Luxdorps samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 16*,

Vor Høiærværdige og elskværdige Gunerus blive stor i Tid og i Evighed.

Den som ikke har Færdighed nok i det latinske Sprog til at vove sig frem dermed i vore kritiske Tider, nødes til at stave sig frem i sin Moders Maal.